

รายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓

คณะกรรมการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอของ
คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย การแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพ :
กรณีผลกระทบจากอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยอง

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชั้น ๕ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ตึกกรมสุขภาพจิต

.....
ผู้เข้าประชุม

๑. ผศ.ปราณี พันธุมสินชัย	ที่ปรึกษา
๒. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ที่ปรึกษา
๓. นายแพทย์วิพุธ พูลเจริญ	ที่ปรึกษา
๔. รศ. จิราพร ลิ้มปานานนท์	รองประธานกรรมการ
๕. ท่านผู้หญิงสุธาวัลย์ เสถียรไทย	ประธานกรรมการ
๖. นางรสริน อมรพิทักษ์พันธ์	กรรมการ (ผู้แทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย)
๗. นายแพทย์ปรเมษฐ์ กิ่งไก่อ	กรรมการ (ผู้แทนรองผู้ว่าราชการจังหวัดระยองที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมาย)
๘. นายวีระวัฒน์ อธิประศาสน์	กรรมการ
๙. นายรังษิ จัยมณี	กรรมการ
๑๐. นายสุริชัย หวันแก้ว	กรรมการ
๑๑. นายสุทธิ อัสฌาศัย	กรรมการ
๑๒. อ.ดร. เดชรัต สุขกำเนิด	เลขานุการ (ผู้แทนเลขาธิการ คสช.)

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางภาณี สวัสดิรักษ์	เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม
๒. นายสุรัชย์ ตรงงาม	โครงการนิทรรศการสิ่งแวดล้อม
๓. นายสถาพร สายเชื้อ	บริษัทเจตนาดี แมส มีเดีย จำกัด
๔. นางอัศรินทร์ สายเชื้อ	บริษัทเจตนาดี แมส มีเดีย จำกัด
๕. นางสาวสมพร เพ็งคำ	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๖. นางสาวรัตนา เอิบกิ่ง	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๗. นางสาวจูนिता สุวรรณกิติ	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๘. นางสาวสุนันทา ปินะทาโน	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ผู้ไม่เข้าประชุม (เนื่องจากติดภาระกิจ)

๑. นายวสันต์ พานิช	ที่ปรึกษา
๒. นายวิสุข พันธุ์เพ็ง	กรรมการ
๓. แพทย์หญิงฉันทนา ผดุงทศ	กรรมการ
๔. ผศ. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์	กรรมการ
๕. นายโชคก วิริยะพงษ์	กรรมการ
๖. นางถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
๗. นายสุพัฒน์ ธนะพิงค์พงษ์	กรรมการ
๘. นายบัณฑูร เศรษฐศิโรตม์	กรรมการ
๙. นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ	เลขานุการ

เปิดประชุมเวลา ๐๙.๒๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

-ไม่มี-

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งให้ที่ประชุมพิจารณารายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๒ ที่ประชุมขอให้ปรับแก้ไขบางข้อความ ดังนี้

๑. หน้า ๒๓ โครงการ CDM ให้เพิ่มชื่อ ท่านผู้หญิงสุธาวัลย์ เสถียรไทย เป็นผู้เสนอ
๒. หน้า ๑๓ หัวตาราง คำว่า หนังสือส่งออก และหนังสือลงรับ หาย ให้เพิ่ม
๓. หน้า ๑๖ โครงการปรับปรุงนํ้าก๊าศเสียกลับมาใช้ สะกดคำว่าก๊าศผิด

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยให้ปรับแก้ไขข้อความตามที่คณะกรรมการเสนอ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ สรุปผลการเข้าร่วมประชุม เรื่อง ศักยภาพการรองรับมลพิษและการพัฒนา (Carrying Capacity) ครั้งที่ ๑ จัดโดย คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เฉพาะกาล) วันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เฉพาะกาล) ได้กำหนดให้มีการประชุม เรื่อง ศักยภาพการรองรับมลพิษและการพัฒนา (Carrying Capacity) ครั้งที่ ๑ ในวันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๓๐๒ ชั้น ๓ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อหารือเกี่ยวกับศักยภาพการรองรับมลพิษและการพัฒนา (Carrying Capacity) ด้านน้ำ อากาศ สังคม สุขภาพ และมลพิษต่างๆ ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความเห็นประกอบต่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (E/HIA) และการให้ความเห็นประกอบโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้รายงานการเข้าร่วมประชุมตามรายละเอียด จึงเรียนมาเพื่อคณะกรรมการได้โปรดรับทราบ

ที่ประชุมมีข้อคิดเห็นและประเด็นอภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

๑. คุณวีระวัฒน์ ธีรประศาสน์ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มติของคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ในการให้ความเห็นประกอบจะให้ความเห็นในภาพรวมที่ครอบคลุมทุกมิติ เรื่อง Carrying Capacity เป็นเรื่องสำคัญที่คณะกรรมการองค์การอิสระฯ จะใช้ในการให้ความเห็นประกอบกับโครงการ และมีหน่วยงานที่อยู่

ระหว่างการศึกษาเรื่องนี้จึงจัดการประชุมขึ้นเพื่อรับทราบข้อมูลความคืบหน้า และคณะกรรมการองค์การอิสระฯ กำลังเตรียมการเรื่องทรัพยากรน้ำ และผลกระทบในเชิงสังคม ซึ่งคณะกรรมการองค์การอิสระให้ความสำคัญสูง เนื่องจากเรื่องผลกระทบด้านสังคมได้รับความสนใจค่อนข้างน้อย

๒. ผศ. ปราณี พันธุมสินชัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องการศึกษา Carrying Capacity มลพิษอากาศ ในพื้นที่จ.ระยอง ว่าได้รูปแบบ (Pattern) ที่ถูกต้องแล้วแต่ค่าสูงสุด (Peak) ยังมีค่าสูง ต้องทำการปรับ (Adjust) ค่าสูงสุด (Peak) อีกครั้ง ซึ่งจะใช้ระยะเวลาในการทำ ๒ เดือน และเรื่องการสำรวจพบการปนเปื้อนของปิโตรเคมีในน้ำใต้ดินยังไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริง ในต่างประเทศพบว่าการปนเปื้อนส่วนหนึ่งมาจากสถานีบริการน้ำมัน ซึ่งถังเก็บกักน้ำมันเมื่อก่อนเป็นถังชั้นเดียวเมื่อถึงพิกัดจะมีการรั่วไหล แต่ปัจจุบันมาตรฐานเป็นถัง ๒ ชั้น แต่ประเทศไทยไม่ได้มีมาตรการสำรวจในลักษณะนี้ และได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าในการประชุมกรรมการสิ่งแวดล้อม กรณีปัญหาเรื่องมาบตาพุด เรื่อง Buffer zone ได้เสนอในที่ประชุมว่าควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจน เพราะว่า Buffer zone ควรนำเข้าไปผนวกในเรื่อง EIA ในการขออนุญาต และได้เสนอให้มีการทำ SEA ถ้าจะมีการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่นั้น โดยเสนอให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้จัดทำ SEA นายกรัฐมนตรีรับทราบและกำลังอยู่ระหว่างรอดู
๓. นพ.วิพุธ พูลเจริญ ได้ให้ความเห็นว่า หากพิจารณาเรื่องศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับมลพิษ (Carrying Capacity) ถือเป็น SEA อย่างหนึ่ง ประเด็นสำคัญคือขาดผู้รับผิดชอบหลักในการทำ ในกรณีเป็นพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมผู้รับผิดชอบจะเป็นการนิคมอุตสาหกรรม หรือบริษัท ในกรณีที่ไม่ใช่พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด ควรจะต้องมีการกำหนดเรื่องศักยภาพการรองรับ (Carrying Capacity) ด้วยหรือไม่ จากประสบการณ์เมื่อ ๒๐ ปีก่อน ขณะที่เป็นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต ได้มีการพูดถึงศักยภาพของจังหวัดว่าสามารถรองรับโรงแรมได้ ๒๕,๐๐๐ ห้อง เพราะจะมีปัญหาเรื่องน้ำใช้ และเรื่องมลพิษที่จะลงไปสู่ทะเล ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะต้องมีข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาการพัฒนาของจังหวัด เช่น ในจังหวัดจะมีการสร้างพื้นที่อุตสาหกรรมต้องมีข้อมูลเพื่อใช้ในการพิจารณา หรือการที่จังหวัดเน้นพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องต้องมีข้อมูลเพื่อใช้กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากร มีการขออนุญาตการสร้างโรงแรม ต้องมีการคำนวณศักยภาพการรองรับของพื้นที่ และต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักเพราะการศึกษาเรื่องศักยภาพการรองรับ (Carrying Capacity) จะต้องมีการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา
๔. ท่านผู้หญิง ดร.สุธาวัลย์ เสถียรไทย กล่าวว่า ในการพัฒนานโยบายอุตสาหกรรม เรื่อง Green Economy Green Global เป็นประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจ ในการประชุมองค์การ (การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา UNCTAD - United Nations Conference on Trade and Development) ก็จะเป็นครั้งแรกที่พูดถึงเรื่องนี้ ถ้ารัฐบาลจะส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย และจะต้องมีการบูรณาการเรื่องนี้ อาจใช้ SEA เป็นเครื่องมือ แต่กรณีมาบตาพุด การประเมินจะมีทั้งระดับนโยบายและพื้นที่ ซึ่งสามารถนำเอชไอเอมาใช้ได้ในการประเมินได้เพราะมีกฎหมายรองรับ

๕. คุณวีรวัฒน์ อธิประศาสน์ เสนอว่าการศึกษารื่องศักยภาพการรองรับของพื้นที่ ควรเริ่มจากการศึกษารูปแบบความเหมาะสมของการพัฒนาในพื้นที่ว่าควรเป็นแบบใด เรื่อง Carrying Capacity ต้องดูหลายมิติ ต้องมีการศึกษาเรื่องนี้เพื่อหาความชัดเจนในการพิจารณาในระดับนโยบาย
๖. อ.ดร.เดชรัตน์ สุขกำเนิด แสดงความเห็นเห็นว่า Carrying Capacity กรณี จ.ระยองต่างจาก จ.ภูเก็ต คือ ถ้ามีการสรุปผลการศึกษา ผลนั้นจะมีนัยยะในทางกฎหมายในการขออนุมัติอนุญาตค่อนข้างที่ชัดเจน
๗. คุณภารณี สวัสดิรักษ์ ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม ขณะศึกษาเคยทำโปรเจกต์ เกี่ยวกับผังเมือง โดยนำเรื่อง Carrying Capacity ในเชิงพื้นที่ของการที่นำไปใช้ประโยชน์ กรณีของมาบตาพุด ต้องมีการบริหารจัดการทางกฎหมายเป็นตัวตั้ง แล้วดูการใช้ที่ดินตามประเภท ที่อยู่อาศัยในเรื่องของอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม และต้องมีมาตรฐานคุณภาพชีวิต เอามาใช้ในเรื่องการอยู่อาศัยที่ดี ได้แก่ ผังเมืองในเชิงพื้นที่วางต่อคน การอยู่อย่างหนาแน่นควรเป็นเท่าไร ไม่ได้นำเรื่องมลพิษมาประกอบ และเรื่องกายภาพ ในเรื่องของ Slope Analysis ว่าพื้นที่ควรมีการพัฒนาในเรื่องของอุตสาหกรรมหรือไม่ เรื่องธรณีวิทยาประกอบ เรื่องแหล่งน้ำที่จะรองรับมีการใช้เทคนิคที่เรียกว่า Potential Surface Analysis เพื่อคำนวณว่าพื้นที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเรื่องที่อยู่อาศัยได้อีกเท่าไร เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี หรือพื้นที่นั้นมีศักยภาพที่จะรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือไม่แต่ว่าตรงส่วนนั้นไม่ได้นำเรื่องมลพิษเป็นตัวตั้ง กรณีของมาบตาพุดไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง ว่ายังสามารถรองรับการพัฒนาได้อีกหรือไม่
๘. คุณศิรินา ปวโรฬารวิทยา กล่าวว่า นโยบายระดับประเทศเป็นเรื่องสุขภาวะ “สุขภาวะสร้างเศรษฐกิจ” สุขภาวะต้องมาก่อนเศรษฐกิจต้องหาองค์กรที่เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งเป็นองค์กรที่คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ควบคู่ไปกับเศรษฐกิจ ต้องหาจุดสมดุลที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย
๙. ผศ. ปราณี พันธุมสินชัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องการทำ SEA โดยกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่ง กก.วล. ได้มีการเสนอว่าเมื่อทำการศึกษา SEA เสร็จแล้วต้องผ่านคณะกรรมการ SEA ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยอาจารย์ปริญญา เป็นประธาน ซึ่งการเสนอควรมีการเสนอจากหลายๆ ภาคส่วน เช่น สช. คณะกรรมการองค์การอิสระ
๑๐. อ.ดร.เดชรัตน์ สุขกำเนิด กล่าวว่า เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกได้ขอใช้สิทธิให้มีการทำเอชไอเอในพื้นที่มาบตาพุด ซึ่งได้มีมติให้มีการทำเอชไอเอในเชิงพื้นที่
๑๑. น.พ.วิพุธ พูลเจริญ กล่าวว่า การทำงานนี้เป็นเชิงรุก อาจจะไม่ต้องทำ SEA แต่เป็นการทำ HIA ซึ่งต้องระบุว่าเป็นการทำเอชไอเอในระดับใด จะทำเรื่องของศักยภาพการรองรับการพัฒนาและเรื่องมลพิษไปพร้อมกันหรือไม่ แล้วเอาตรงจุดนี้เป็นเครื่องมือ อันดับแรกคือต้องหาผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับ และกำหนดเครื่องมือหรือวิธีการทำงานซึ่งเป็นส่วนที่ขาดของการพัฒนา จากที่พูดกันว่าคนที่มีความสามารถกระจายกันอยู่ เช่น เรื่องของผังเมือง เรื่องของการทำแผนพัฒนาภูมิภาค เรื่องของพื้นที่ ซึ่งกระจายแยกกันอยู่ เป็นประเด็นที่ต้องเสนอว่ามี

ข้อจำกัด และที่จะทำการศึกษาจะมีภาพชัดของเรื่องนี้อย่างไร เรื่องของการพัฒนากับมลพิษ หยิบเรื่องนี้ขึ้นมา เสนอประเด็น คงไม่เสนอเรื่อง SEA โดยตรง เพราะจะทับซ้อนกับการทำงานของภาคส่วนอื่น

๑๒. ที่ประชุมเสนอให้มีการตั้งคณะทำงานเรื่อง SEA โดยเสนอให้เข้าคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเป็นผู้จัดตั้ง คณะทำงาน SEA โดยมีนายแพทย์วิพุธ พูลเจริญเป็นประธาน เป็นกระบวนการมีส่วนร่วม นำเรื่องเอชไอเอ และเรื่อง Carrying Capacity มาบูรณาการ นำเรื่องเอชไอเอเป็นเครื่องมือในการทำงาน กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับ กำหนดเครื่องมือหรือวิธีการทำงาน กำหนดขอบเขตของการทำงาน และนำเรื่องเอชไอเอไปเชื่อมการทำงานกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง SEA อยู่

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ สรุปผลการเข้าร่วมประชุมเรื่องกระบวนการจัดทำและการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดย คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ วันศุกร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เฉพาะกาล) ได้กำหนดให้มีการประชุม เรื่อง กระบวนการจัดทำและการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใน

ตามที่คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เฉพาะกาล) ได้กำหนดให้มีการประชุม เรื่อง กระบวนการจัดทำและการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในวันศุกร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๓๐๓ ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อหารือ แนวทางในการให้ความเห็นประกอบโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการองค์การอิสระฯ (๒) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาอีไอเอ (๓) ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และ (๕) ผู้แทนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น รายละเอียดสรุปการประชุม ดังเอกสารประกอบระเบียบ ที่ ๓.๒

ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. คุณวีระวัฒน์ อธิประศาสน์ ให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการทำความเข้าใจและการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานต่างๆ หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชิญชวนทุกหน่วยงานให้ทำงานร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงสุด ทั้งนี้ได้กำหนดให้มีการจัดเวทีในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เป้าหมาย คล้ายกับเปิดตัวการทำงาน และจะมีการลงพื้นที่ที่คาดการณ์ว่าจะต้องให้ความเห็นประกอบ พูดคุยกับภาคส่วน ต่างๆ ซึ่งเตรียมการไว้ทั้งหมด ๔ ภาค เพื่อแลกเปลี่ยนกับภาคประชาสังคมและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เกี่ยวกับโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อรุนแรง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทำข้อมูลและเตรียมการล่วงหน้า และเชื่อมั่นว่า

การรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีข้อมูลประกอบที่ละเอียดชัดเจนจะทำให้เป็นการให้ความเห็นประกอบที่มีประสิทธิภาพ

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๓ สรุปผลการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ วันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ตามที่คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกได้กำหนดให้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ในวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๔.๓๐ – ๑๗.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีนายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุม ฝ่ายเลขานุการได้รายงานสรุปการประชุมให้ที่คณะกรรมการรับทราบ โดยมีรายละเอียดดังเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓.๓

ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. นพ.ประเมษฐ์ กิ่งโก้ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในเรื่องการยกระดับศูนย์อาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมเป็นสถาบันภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ทางคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจะพิจารณาเรื่องกรอบอัตรากำลังก่อน ส่วนเรื่องของการยกระดับเป็นสถาบันอาชีวเวชศาสตร์นั้นมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาใหม่อีกครั้ง
๒. คุณรสริน อมรพิทักษ์พันธ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม มติของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีการเพิ่มจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจาก ๗ คน เป็น ๙ คน สำนักงานนโยบายและแผนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้ทำเรื่องเสนอเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านระบบนิเวศน์ สุขภาพ และการมีส่วนร่วม เนื่องจากประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่องของรายงาน EIA HIA ผู้ประกอบการ/บริษัทที่ปรึกษาจะต้องศึกษาเรื่องระบบนิเวศน์ด้วยจึงเสนอผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านระบบนิเวศน์ และเป็นมติของกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องดูรายงาน EIA ปกติ และรายงาน EIA โครงการอาจรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพด้วย แต่ในส่วนของโครงการในมาบตาพุด ซึ่งยังไม่ถือว่าเป็นโครงการรุนแรงตามประกาศกระทรวงฯ แต่ถือว่าเป็นโครงการที่ติดคำสั่งศาล คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็มีมติให้ คชก. ทั้ง ๑๐ ชุด พิจารณารายงาน EIA ของมาบตาพุดด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องสืบเนื่อง

๔.๑ ความคืบหน้าการเตรียมการจัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง “การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗”

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ มีมติเห็นชอบให้มีการจัดสัมมนาวิชาการเรื่อง “การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗” ในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๓๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมอบหมายให้นายแพทย์วิฑูร พูลเจริญ เป็นประธานคณะทำงานศึกษาและจัดทำข้อมูลประกอบการสัมมนา ฝ่ายเลขานุการได้รายงานความคืบหน้าในการเตรียมการต่อที่ประชุม นำเสนอร่างกำหนดการตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๔.๑

ที่ประชุมมีข้อคิดเห็น และอภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

๑. ในการอภิปรายให้ความเห็นตามยุทธศาสตร์ เสนอใช้กลไกให้มีการพูดคุยก่อน แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อแผนนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยนำข้อมูลเอกสารขึ้นเว็บไซต์ให้ผู้สนใจดาวน์โหลดข้อมูล ก่อนเข้าร่วมการสัมมนา
๒. การแสดงความคิดเห็น จะนำข้อมูลขึ้นเว็บไซต์ และให้ผู้เข้าร่วมดาวน์โหลดข้อมูลเพื่อศึกษาก่อนเข้าร่วมเวทีสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งทางเว็บไซต์ และในกระดาษส่งที่ห้องประชุม
๓. หัวเรื่องการสัมมนาที่ประชุมมีมติเสนอให้มองภาพรวมระดับประเทศ ให้เกิดแรงขับเคลื่อนอยากร่วมมีส่วนร่วมในขั้นต่อไป เป็นการกระตุ้นความคิด เปิดให้มีการประสานงานเชื่อมระหว่างหน่วยงาน และให้เกิดการทำงานในครั้งต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ ข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ มีมติเห็นชอบให้มีการจัดสัมมนาวิชาการเรื่อง “การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗” ในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๓๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมอบหมายให้นายแพทย์วิฑูร พูลเจริญ เป็นประธานคณะทำงานศึกษาและจัดทำข้อมูลประกอบการสัมมนา ในครั้งนี้ อ.ดร.เดชารัต สุขกำเนิด ในฐานะคณะทำงานศึกษาฯ ได้ นำเสนอร่างข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา โดยมีรายละเอียดตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๕.๑

ที่ประชุมมีข้อคิดเห็น และอภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

๑. รศ.จิราพร ลิมปานานท์ เสนอว่า ข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำได้ครอบคลุมรอบด้าน แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจน ในการทำข้อเสนอควรระบุว่าจะเสนอเป็นสิ่งที่อยู่เดิมแล้วหรือไม่มี ถ้ามีอยู่เพราะเหตุใดจึงไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตามไม่ได้ และการจัดการในภาวะความฉุกเฉิน ควรเพิ่มมิติความรุนแรงซึ่งจะทำให้เห็นรูปธรรมความรุนแรงชัดเจนขึ้น และเพิ่มเรื่องการขนส่งสารเคมี
๒. นพ.ปรเมษฐ์ กิ่งไก่อ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการติดตามเรื่องสารเคมีรั่วไหล มีข้อสังเกตเพิ่มเติมคือ จังหวัดชลบุรี และระยอง เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพ ผู้รับผิดชอบจะกลับบ้านในวันหยุดวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้การสั่งการในวันหยุดอาจเกิดปัญหา และทั้ง ๒ จังหวัดมีแผนแต่เมื่อเกิดเหตุไม่ได้ปฏิบัติตามแผน และควรทบทวนเรื่องการอพยพ การประสานงาน รถที่ใช้ในการอพยพมาจากไหน จำนวนกี่คันจึงจะเพียงพอ ควรมีการทบทวนอย่างจริงจัง เช่น ชาวบ้านมีรถทุกคน อาจจะให้ช่วยเรื่องการอพยพได้ ให้ชาวบ้านที่มีรถเป็นอาสาสมัครอพยพ โดยไปอบรมให้ความรู้ ทำแผนที่การอพยพ ถ้าเกิดเหตุอุบัติเหตุจะสามารถอพยพได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม จุดบอดเรื่องของการคำนวณพื้นที่จุดเสี่ยงยังไม่ได้มีการดำเนินการไว้
๓. ในการสืบสวนสอบสวนหลังเกิดเหตุควรกันพื้นที่ เพื่อตรวจสอบ เป็นการป้องกันภัยที่เป็นรูปธรรมเมื่อเกิดการเสียหายต้องเป็นของกลาง ห้ามโยกย้าย ห้ามตัดต้นไม้เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทั้งหมด
๔. คุณรังษิ จัสมณี เสนอว่าในการสืบสวนสอบสวนหลังเกิดเหตุควรกันพื้นที่ เพื่อตรวจสอบ เป็นการป้องกันภัยที่เป็นรูปธรรม เมื่อเกิดการเสียหายต้องเป็นของกลาง ห้ามโยกย้าย ห้ามตัดต้นไม้เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทั้งหมด และได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เรื่องของการป้องกันภัย เรื่องวัสดุหรืออุปกรณ์ มีวัสดุหรืออุปกรณ์หลายๆ อย่างไม่เป็นที่ยอมรับในแวดวงอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุปกรณ์บางชนิดที่ใช้ในการผลิตถึงขั้นกรมควบคุมมลพิษจะต้องมีการควบคุมด้วย แต่เนื่องจากบ้านเราไม่มีประสบการณ์พอที่จะทราบ ว่าอุปกรณ์บางตัวจะเกิดเป็นข้อบกพร่องได้จึงนำเข้ามาใช้ กรณีบริษัทอดิตยา เบอร์ล่าฯ ถึงเก็บกักสารโซเดียมไฮโปคลอไรต์ถึงนั้นมีอายุการใช้งาน ๑๐ ปี แต่ใช้งานได้เพียง ๓ ปี ถึงนี้ก็เกิดปัญหาแตก โดยที่ไม่มีสัญญาณเตือน ซึ่งถ้ามีถึงชนิดนี้อยู่ในประเทศไทยเป็น ๑๐ หรือ ๑๐๐๐ ถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ก็อาจจะบ่อยขึ้น ซึ่งกรมอุตสาหกรรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประกาศยกเลิกการใช้ถึงชนิดนี้ เพื่อลดโอกาสการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ตั้งแต่ต้นทาง ประเด็นเรื่องของหลักฐาน กรณีถึงที่ล้มของบริษัทอดิตยา เบอร์ล่าฯ ควรห้ามเคลื่อนย้ายหลักฐาน แต่ปัจจุบันตอนนี้ถึงไบนั้นหายไปแล้วซึ่งถึงไบนั้นควรจะอยู่ในความครอบครองของผู้ควบคุมวัตถุอันตราย
๕. ศ.ดร.สุริชัย หวันแก้ว เรื่องการป้องกัน จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าในการจัดสัมมนาวิชาการครั้งนี้ขยายพูดถึงระบบราชการต้องมีการปรับ เพราะโครงสร้างการจัตอำนาจไม่สะท้อนกับสถานะของการปรับระบบราชการให้พร้อมรับกับความเสี่ยง จุดเปลี่ยนที่สำคัญของสัมมนาครั้งนี้ให้เป็นครั้งแรกของการเคลื่อนเรื่องอุบัติเหตุสารเคมีในทำเนียบ นายกรัฐมนตรีมาเปิด และมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการทำการบ้านระหว่างกระทรวงเรื่องของการป้องกันที่อยู่นอกเหนือแผน

๖. คุณสุทธิ อัจฉาศัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า อุบัติภัยที่เกิดขึ้นหลายครั้งในมาบตาพุด สิ่งที่น่าตกใจคือปัจจัยของคนที่ไม่ได้รับผลกระทบหรือบาดเจ็บจริงๆ มาเรียกร้องให้มาจัดการแก้ปัญหา ทุกครั้งจบที่การจ่ายเงินเยียวยา ไม่ไปสู่วิศวกรรม ไม่นำไปสู่การจัดการ ถึงแม้แผนการป้องกันอุบัติเหตุจะดีแต่ถ้าไม่มีคนผลักดัน ติดตามกำกับอย่างจริงจังก็ไม่เกิดผล ซึ่งจะต้องหาโอกาสไปทำงานกับคนกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งได้หารือกับอาจารย์ณรงค์ เพชรประเสริฐ ที่ทำเรื่องแรงงาน ให้มีการสังเคราะห์นำเรื่องเหล่านี้กับกลุ่มแรงงาน และเติมเต็มเรื่องของมาตรการสิ่งที่เขาพร้อมให้เต็ม ถือเป็นโอกาสที่จะผลักดันให้เกิดการปฏิบัติดี ให้เกิดขึ้นก็ได้เป็นโอกาสที่จะผลักดันให้เรื่องเหล่านี้สำเร็จเป็นรูปธรรม
๗. คุณสุรัชย์ ตรงงาม เสนอว่าเรื่องแผนอุบัติเหตุ สิ่งสำคัญคืออยากให้ชุมชนหรือผู้ได้รับผลกระทบมาเรียกร้องให้มีการจัดการแก้ปัญหา ต้องมีการสืบสวนสอบสวนหาผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ต้องมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน ความผิดแบบนี้รัฐมีหน้าที่ต้องไปกล่าวโทษเพราะเป็นภัยสาธารณะ แผนนี้ต้องดูเรื่องการบังคับในทางกฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ความรับผิดชอบอาญา ไม่ใช่ทุกราย อาจจะเป็นความประมาทเลินเล่อไม่ยอมให้จบที่การจ่ายและยุติตรงนั้น เพื่อนำไปสู่การจัดการเพื่อเปลี่ยนแปลงใหม่ หาแนวทางทำให้การทำงานเป็นรูปธรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง
๘. นพ.วิพุธ พูลเจริญ ให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีเรื่องของกรกล่าวโทษและการให้โทษ แต่ไม่แน่ใจว่ามีการบังคับใช้หรือไม่ ในเงื่อนไขของ พ.ร.บ. นี้ให้อำนาจ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินให้ประกาศ แล้วให้อำนาจสามารถ Over rules หน่วยงานได้
๙. ผศ.ปราณี พันธุมสินชัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง การแจ้งตามกฎหมาย เรื่อง PRTR พยายามผลักดันให้อยู่ในแผนของกรมควบคุมมลพิษ แต่ไม่แน่ใจว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไร เรื่องการขนส่งก็มีระเบียบเรื่องการขนส่งของกระทรวงอุตสาหกรรม และมีระบบใบกำกับการขนส่ง (Manifest) ซึ่งจะใช้ในการขนส่งทางบก แต่ไม่แน่ใจว่าครอบคลุมการขนส่งทางเรือ และการขนส่งทางท่อหรือไม่
๑๐. นพ.วิพุธ พูลเจริญ กล่าวว่า การตั้งศูนย์บัญชาการสามารถตั้งได้เฉพาะกรณีเกิดเหตุ เป็นการตั้งเพื่อระบุอำนาจว่าใครทำอะไร (incident command system) สามารถเรียกสั่งเรื่องยานพาหนะ งบประมาณได้
๑๑. คุณรังษิ จัสมณี กล่าวว่าเรื่องการอพยพ กรณีเจ้าอาวาสวัดหนองแพบ ทำศาลาวัดหนองแพบเป็นระบบปิด ซึ่งช่วยได้ระดับหนึ่ง เพราะการอพยพต้องใช้เวลา ที่ประเทศญี่ปุ่นในอาคารซีตัสฮอลล์จะมีการโลว์เพรสเชอร์ คืออากาศภายนอกเข้าไม่ได้แต่อากาศภายในออกได้ ในจังหวัดระยองแนวทางนี้อาจจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการจัดการเรื่องการอพยพ
๑๒. นพ.วิพุธ พูลเจริญ สะท้อนว่า เรื่องแผนจราจร ยังไม่มีการทำแผนสาธารณะ (public planning) เส้นทางการอพยพว่าตรงไหนเส้นทางใดจะต้องเป็นวันเวย์ และตำรวจไม่ทราบว่าจะต้องบังคับให้รถไปทิศทางไหน
- มติที่ประชุม** ให้คณะทำงานนำข้อคิดเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการไปปรับปรุงข้อเสนอต่อการทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ เพื่อเป็นเอกสาร
นำเข้าในการสัมมนาวิชาการ

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

๖.๑ การกำหนดวันนัดหมายประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๓

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบนัดหมายการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๐๐ -
๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสภาการพยาบาล

ปิดประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

นางสาวรัตนา เอิบกั้ง ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวสมพร เพ็งคำ ผู้ตรวจรายงานการประชุม

.....